ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Львівського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук, професор

Роман БЛАГУТА

24 червня 2024 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пилип Вікторії Василівна на тему «Адміністративно-правовий механізм участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні: доктринальні положення», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за науковою спеціальністю: 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право

Пилип Вікторія Василівна виконала дисертаційну роботу у Львівському державному університеті внутрішніх справ самостійно. Тема дисертації затверджена Вченою радою Львівського державного університету внутрішніх справ 24 квітня 2024 року (протокол № 11).

Рецензенти, призначені Вченою радою Львівського державного університету внутрішніх справ 24 квітня 2024 року (протокол № 11): доктор юридичних наук, професор Тетяна КРАВЦОВА, доктор юридичних наук, професор Олександра ХИТРА, доктор юридичних наук, професор Юрій НАЗАР – констатують, що 24 червня 2024 року кафедрою адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ було проведено фаховий семінар для апробації докторської дисертації «Адміністративно-правовий механізм участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні: доктринальні

положення», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право. У семінарі брали участь зазначені рецензенти (протокол засідання кафедри адміністративного права та адміністративного процесу від 24 червня 2024 р. № 22). Результати семінару взято до уваги під час підготовки висновку.

Провівши попередню експертизу докторської дисертації Вікторії Василівни ПИЛИП «Адміністративно-правовий механізм участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні: доктринальні положення» та наукових публікацій, у яких висвітлено основні наукові положення цього дослідження, а також за результатами фахового семінару рецензенти встановили:

1. **Подана для попередньої експертизи докторська дисертація є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачкою самостійно.** Робота містить науково обґрунтовані, достовірні висновки і результати, отримані авторкою особисто.

2. **Докторська дисертація містить наукові положення, які характеризуються новизною**, мають теоретичну і практичну цінність та свідчать про вагомий особистий внесок здобувачки у науку щодо вирішення важливої теоретико-прикладної проблеми, що має загальнонаціональне значення і полягає у визначенні участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні, а також формулюванні пропозицій та рекомендацій.

Робота виконана у галузі права і відповідає паспорту наукової спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право. Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає принципам академічної доброчесності.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших в юридичній науці комплексних досліджень

адміністративно-правового механізму участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні. До найбільш важливих результатів дослідження слід віднести такі положення:

вперше

– сформульовано наукове визначення «адміністративно-правового механізму участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики в сфері правоохоронної діяльності» як системи адміністративно-правових засобів, які організовані відповідно до свого нормативного закріплення та сукупно впливають на суб'єктів та суспільні відносини шляхом створення легітимних умов реальної можливості інститутів громадянського суспільства впливати на формування та реалізацію державної політики у сфері правоохоронної діяльності;

– визначено структуру адміністративно-правового механізму участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики в сфері правоохоронної діяльності в Україні, яка включає в себе три структурно-функціональні блоки: нормативно-правову складову (норми права, правовідносини та акти застосування норм права), суб'єктну складову (учасники правовідносин щодо реалізації права громадян брати участь у публічному управлінні правоохоронною діяльністю: інститути громадянського суспільства, які реалізують свої суб'єктивні права через передбачені національним законодавством форми, і правоохоронні органи, які сприяють у забезпеченні реалізації прав інститутів громадянського суспільства), функціональну складову (адміністративно-правові інструменти: принципи, форми та процедури реалізації права інститутів громадянського суспільства брати участь в публічному управлінні правоохоронною діяльністю, а також правові гарантії реалізації цього права);

– розкрито феномен права громадян України брати участь в управлінні державними справами у адміністративному праві, який проявляється у його подвійній правовій природі права-принципу. Як право воно являє собою

правові можливості громадян щодо участі в управлінні державними справами, а як принцип, має вигляд керівних правил і норм поведінки, що відповідають цілям діяльності системи публічного управління та визначають вимоги до організації і процесу управління, які покладають на органи публічної адміністрації обов'язок сприяти реалізації громадянами цих правових можливостей;

– запропоновано власну класифікацію функцій інститутів громадянського суспільства щодо формування та реалізації державної політики в сфері правоохоронної діяльності, а саме: консультативна, інформативна, контрольно-наглядова, правоохоронна, правозахисна, просвітницько-виховна, кадрова;

– здійснено систематизацію нормативно-правового забезпечення участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні шляхом виділення двох груп нормативно-правових актів: 1) нормативно-правові акти, що мають загальний характер і є загальнообов'язковими для усієї системи органів державної влади в процесі участі громадян в управлінні державними справами; 2) нормативно-правові акти, які належать до законодавства України з питань правоохоронної діяльності та сфера регулювання відносин участі інститутів громадянського суспільства яких обмежується суто державною політикою у сфері правоохоронної діяльності;

– сформульовано авторське визначення поняття «міжнародні стандарти громадської участі» – це визнані державами-підписантами та закріплені у міжнародно-правових документах принципи і норми права, що мають бути покладені в основу діяльності цих держав щодо сприяння участі громадян та інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики;

– запропоновано класифікацію міжнародних стандартів у сфері громадської участі у правоохоронній політиці держави за критерієм їх ієрархії на види: 1) базові універсальні міжнародні стандарти, закріплені в

основоположних документах, що визначають стандарти правової держави, у тому числі щодо участі громадськості у державних та муніципальних справах; 2) міжнародні стандарти взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства; 3) міжнародні стандарти правового статусу неурядових організацій; 4) міжнародні стандарти взаємодії правоохоронних органів з населенням;

– виділено ознаку інститутів громадянського суспільства, яка свідчіть про їхню специфічність та відрізняє їх від усіх інших приватних колективних суб'єктів адміністративного права, а саме: можливість забезпечувати реалізацію права громадян брати участь в управлінні державними справами;

– сформульовано ключові ознаки інститутів громадянського суспільства як суб'єктів адміністративного права та учасників адміністративних правовідносин в сфері державної правоохоронної політики: створюються на добровільних засадах; мають організаційну єдність юридичної особи, самостійно створюють органи управління організацією і є незалежними від органів публічної адміністрації у виборі напрямів та методів діяльності; легалізація діяльності відбувається відповідно до встановленого законодавством порядку державної реєстрації юридичних осіб; діють відповідно до зареєстрованого у законному порядку статуту, який приймається самими організаціями; є непідприємницькими товариствами, тобто не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками; мають адміністративну правоздатність та адміністративну дієздатність як властивості адміністративної правосуб'єктності інституту громадянського суспільства; їх участь в адміністративних правовідносинах опосередковується впровадженням публічного інтересу, оскільки у своїй діяльності реалізують право членів організації брати участь в управлінні державними справами; мета діяльності не передбачає оволодіння політичною владою в державі та участь у виборах або інших політичних заходах; мають адміністративну процесуальну правосуб'єктність - здатність інституту громадянського суспільства бути позивачем в адміністративному суді; мають

різні організаційно-правові форми: громадські об'єднання, благодійні та релігійні організації, професійні та творчі спілки, асоціації та інші об'єднання, органи самоорганізації населення, громадські формування, волонтерські організації, медіа та інші;

– визначено базовий критерій класифікації інститутів громадянського суспільства як учасників адміністративних правовідносин у сфері правоохоронної політики держави, а саме: здатність інституту громадянського суспільства здійснювати адміністративний вплив на об'єкти правоохоронної сфери задля виконання ними законодавчо закріплених завдань та функцій, тобто бути носіями публічних (адміністративних) повноважень у правоохоронній сфері;

– сформульовано авторське визначення поняття «громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону», під якими запропоновано розуміти інститути громадянського суспільства, які є носіями публічних (адміністративних) повноважень, що відповідно до закону можуть застосовувати: превентивні заходи; контрольно-профілактичні заходи; заходи адміністративного припинення; заходи адміністративного припинення спеціального призначення; заходи забезпечення провадження в справі про адміністративне правопорушення і притягнення винного до адміністративної, а у виняткових випадках – до кримінальної відповідальності;

– встановлено, що адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства у сфері правоохоронної політики держави є особливим адміністративно-правовим статусом, який характеризує інститут громадянського суспільства через його права, правообмеження, обов'язки та вимоги у якості суб'єкта адміністративного права і забезпечує участь в суспільних відносинах, які виникають у зв'язку із забезпеченням формування та реалізацією правоохоронними органами державної політики в сфері правоохоронної діяльності. Зміст адміністративно-правового статусу

інституту громадянського суспільства складають: права, правообмеження, обов'язки та вимоги;

– сформульовано авторське визначення поняття «правообмеження інституту громадянського суспільства в сфері правоохоронної діяльності» – це індивідуально-визначене, залежно від адміністративної правосуб'єктності інституту громадянського суспільства та виду організаційно-правової форми, звуження обсягу і (або) змісту дозволеної правової поведінки інституту громадянського суспільства шляхом встановлення зобов'язання утримуватися від вчинення певних варіантів поведінки у сфері правоохоронної діяльності, яке у передбачених законом випадках може забезпечуватися юридичною відповідальністю та/або примусовою ліквідацією інституту громадянського суспільства за рішенням суду;

– визначено, що вимога як елемент адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства являє собою односторонній владний припис кількісного або якісного характеру, якому повинен відповідати таке публічне утворення як інститут громадянського суспільства;

– виділені основні вимоги до інститутів громадянського суспільства: добровільність, відсутність управління з боку органів публічної адміністрації, неприбутковий характер діяльності, не може бути політичною партією;

– сформульовано авторське визначення поняття «принципи участі інститутів громадянського суспільства у сфері державної правоохоронної політики», під яким запропоновано розуміти найбільш загальні та стабільні вимоги, об'єктивно зумовлені засади, на яких базується залучення інститутів громадянського суспільства до процесу формування та реалізації публічно-владних рішень правоохоронних органів з метою створення нормального функціонування громадянського суспільства та держави завдяки забезпеченню врахування інтересів суспільства під час досягнення цілей державної політики в сфері правоохоронної діяльності;

– запропоновано власну класифікацію принципів участі інститутів громадянського суспільства у сфері державної правоохоронної політики: 1) інституційні принципи (принцип пріоритету прав і свобод людини і громадянина, який ґрунтується на конституційних принципах верховенства права та законності; принцип включеності; принцип рівних можливостей; принцип інклюзивності); 2) принципи автономії громадянського суспільства та співпраці з правоохоронними органами (принцип самоврядності громадянського суспільства, принцип незалежності інститутів громадянського суспільства, принцип невтручання, принцип партнерства); 3) процедурні принципи (принцип відкритості та підзвітності, принцип прозорості процедур прийняття публічно-владних рішень, принцип врахування громадської думки, принцип достатнього часу, принцип взаємної відповідальності);

– сформульовано авторське визначення поняття «адміністративно-правова форма участі інститутів громадянського суспільства», під якою запропоновано розуміти зовнішнє вираження дій інститутів громадянського суспільства у публічному управлінні, які визначені адміністративно-правовими нормами, здійснюються в межах адміністративно-правового статусу інституту громадянського суспільства, спрямовані на реалізацію громадянами України права брати участь в управлінні державними справами;

– сформульовано авторське визначення поняття «партнерство» як форми участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики, яке являє собою зовнішні відносини у сфері публічного управління між органами публічного адміністрування і зовнішнім соціальним середовищем, уособленим інститутами громадянського суспільства, змістом яких є добровільна співпраця сторін на засадах самостійності, незалежності, рівності та взаємної довіри задля досягнення спільної мети;

– визначено відмінності понять «партнерство» та «взаємодія» у публічному управлінні: 1) партнерство відбувається в межах зовнішніх

відносин публічного управління між суб'єктами, які не належать до однієї системи – апарату публічного управління; в той час, взаємодія є співпрацею між суб'єктами, які є частинами єдиного апарату публічного управління – органами публічної влади та публічного адміністрування; 2) партнерство передбачає співпрацю сторін на засадах добровільності та рівності, а взаємодія відбувається відповідно до норм законодавства України і виключає наявність волі у органу публічної адміністрації при виконанні ним публічно-владних повноважень; 3) при взаємодії співпраця зазвичай має абстрактний, адміністративний, рутинний характер і реалізується усередині публічного управління на рівні з іншими напрямами та завданнями діяльності органу публічної адміністрації; партнерство ж будується на засадах довіри, яка створює відкриті взаємини задля реалізації спільної мети, від досягнення якої кожен з партнерів отримує важливий для себе результат;

– виділено головні ознаки партнерства як форми участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації правоохоронної політики: 1) самостійність інститутів громадянського суспільства і їх незалежність від правоохоронних органів; 2) добровільна співпраця інститутів громадянського суспільства з правоохоронними органами; 3) наявність спільної мети партнерства – створення безпечного суспільства, досягнення якої рівно забезпечує інтереси громадянського суспільства й правоохоронних органів; 4) існування зацікавленості у спільному вирішенні проблем та довірі партнерів;

– сформульовано основні напрями активізації громадської участі у формуванні та реалізації державної політики в сфері правоохоронної діяльності в Україні: 1) об'єднання зусиль правоохоронних органів та інститутів громадянського суспільства щодо протидії організованій злочинності, у тому числі протидії тероризму; 2) посилення співпраці правоохоронців і громадськості у протидії торгівлі людьми; 3) подальше партнерство у сфері запобігання корупції та протидії злочинності

корупційної спрямованості; 4) створення безпекового інформаційного простору у соціальних мережах;

удосконалено:

– теоретичні положення щодо змісту поняття «права брати участь в управлінні державними справами», виокремлено його найбільш суттєві ознаки: 1) суб'єктом права є громадянин України, який може самостійно реалізовувати це право в індивідуальній формі або через інститути громадянського суспільства – у колективній формі; 2) змістом права є певні визначені законодавством України можливості громадян бути залученими до публічного управління, впливати на покращання діяльності органів публічної адміністрації та вимагати належної поведінки від інших осіб, в перше чергу, органів публічного адміністрування; 3) не всі можливості права можна реалізувати в індивідуальній формі, визначні законодавством можливості можна реалізувати виключно у колективній формі - через інститути громадянського суспільства; 4) є елементом правового статусу громадянина України, належить до суб'єктивного публічного права, направлено на досягнення публічного інтересу, який полягає у врахуванні, дотриманні та забезпеченні інтересів суспільства при прийнятті та виконанні рішень державного значення; 4) встановлюється та регламентується нормами публічного права (зокрема, конституційного та адміністративного);

– періодизацію становлення громадянського суспільства незалежної України, визначено п'ять періодів: період реформування правової системи, закладення фундаментальних підвалини для формування та легалізації інституцій громадянського суспільства (1991-1996 рр.); період становлення та організаційного зміцнення інститутів громадянського суспільства (1996-2005 рр.); період збільшення ролі інститутів громадянського суспільства в процесах державотворення та реалізації загального суспільного інтересу (2005 – 2014 р.р.); період реформування взаємовідносин органів публічної адміністрації з інститутами громадянського суспільства у зв'язку із визначенням європейського курсу розвитку державної політики (2014-2022

рр.); період воєнного стану та формування безпекового середовища, у тому числі із розширенням сфер залучення інститутів громадянського суспільства (лютий 2022 р. – по теперішній час);

– наукові положення щодо визначення особливостей правовідносин у сфері громадської участі, визначено ознаки правовідносин щодо участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у правоохоронній сфері: виступають різновидом адміністративних правових відносин; виникають, змінюються та припиняються на основі регулятивних, охоронних та спеціальних норм адміністративного права; виникають, розвиваються і припиняються у сфері публічного управління під час процесу формування та реалізації державної політики в сфері правоохоронної діяльності; є публічно-владними правовідносинами, оскільки пов'язані з прийняттям, виконанням та контролем за реалізацію публічно-владних рішень в сфері правоохоронної діяльності; мають домінування публічного інтересу; складаються між суб'єктами даних відносин: інститутами громадянського суспільства і правоохоронними органами; опосередковані реалізацією громадянами України права брати участь в управлінні державними справами через об'єднання в інститути громадянського суспільства; становлять основу розвитку громадянського суспільства та підвищення активності громадян у сфері правоохоронній діяльності; відображають особливості застосування імперативних, диспозитивних, рекомендаційних та заохочувальних методів правового регулювання при здійсненні та реалізації права громадян України брати участь публічному управлінні правоохоронною діяльністю; мають лише зовнішньоорганізаційне спрямування;

– класифікацію інститутів громадянського суспільства, які діють у правоохоронній сфері, та запропоновано власний загальнотеоретичний поділ інститутів громадянського суспільства за такими критеріями: 1) організаційно-правова форма (громадські об'єднання; благодійні організації; волонтерські організації; релігійні організації; професійні та

творчі спілки; органи самоорганізації населення; медіа; громадські формування з охорони громадського порядку; громадські формування з охорони державного кордону.); 2) сфера діяльності (загальної компетенції – без чітко визначеної сфери діяльності; спеціальної компетенції (правозахисні, молодіжні, громадські формування, бізнес-асоціації тощо); 3) територія діяльності (всеукраїнські; місцеві); 4) функції, які виконують у правоохоронній сфері (інститути громадянського суспільства, які мають загальну мету і завдання, створюються без будь-яких спеціальних особливостей відповідно до законодавства України; інститути громадянського суспільства, які мають спеціальну мету і функції у правоохоронній сфері (правозахисні, правоохоронні, благодійні, волонтерські організації); 5) наявність публічних (адміністративних) повноважень у правоохоронній сфері (інститути громадянського суспільства - носії публічних повноважень (громадські формування з охорони громадського порядку; громадські формування з охорони державного кордону); інститути громадянського суспільства, які не мають публічних (адміністративних) повноважень у правоохоронній сфері);

– характеристику адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства, обґрунтовано, що залежно від ступеня персоніфікації слід розрізняти три види адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства: загальний, спеціальний та особливий;

– положення щодо адміністративної правоздатності інститутів громадянського суспільства, з'ясовано, що вона виникає та припиняється з моменту внесення відповідного запису до Реєстру неприбуткових установ та організацій, оскільки метою діяльності інституту громадянського суспільства не є отримання прибутку;

– положення про момент виникнення та припинення адміністративної дієздатності інститутів громадянського суспільства, визначено, що він не збігається в часі з моментом виникнення та припинення правоздатності, оскільки адміністративна дієздатність інституту громадянського суспільства

в ряді випадків виникає після вчинення додаткових дій, пов'язаних певними адміністративними процедурами;

– наукові підходи щодо адміністративної процедури створення інституту громадянського суспільства як юридичної особи приватного права, виокремлено три етапи такої процедури: ініціативно-організаційний, що передбачає ініціативу (волевиявлення) засновників; реєстраційний – здійснення державної реєстрації; легалізаційний – легалізація інституту громадського суспільства як непідприємницького товариства шляхом внесення відповідних даних до Реєстру неприбуткових установ та організацій і отримання статусу неприбуткової організації;

– теоретичні положення щодо форм громадської участі у публічному управлінні, запропоновано використовувати класифікацію форм громадської участі за рівнями участі, визначеними у європейських стандартах громадської участі, зокрема це: доступ до публічної інформації, консультація, діалог, партнерство;

– наукові підходи щодо визначення особливостей адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства в умовах воєнного та надзвичайного стану, а саме зазначено: під час дії цих правових режимів сталим залишається доктринальний компонент розвитку та функціонування громадянського суспільства, а засадничий, правозахисний, функціональний та інституційний компоненти – можуть зазнавати суттєвих змін;

дістало подальший розвиток:

– науковий підхід щодо визначення змісту права брати участь в управлінні державними справами, здійснено систематизацію існуючих сьогодні наукових поглядів;

– наукові положення щодо визначення поняття та змісту поняття «громадянське суспільство»;

– загальна характеристика стану дослідження проблеми правового забезпечення інтеграції інститутів громадянського суспільства у процес

формування та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні;

– вихідні методологічні основи дослідження адміністративно-правового механізму участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності;

– ґенеза нормативно-правового забезпечення участі інститутів громадянського суспільства, а саме у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні;

– обґрунтування необхідності прийняття єдиного загального нормативно-правового документа, який би регулював функціонування громадянського суспільства та безпосередньо роботи його інститутів;

– обґрунтування потреби адаптації адміністративно-правового забезпечення громадської участі у правоохоронній політиці держави в Україні відповідно до європейських стандартів;

– наукові підходи щодо визначення поняття категорії «інститут громадянського суспільства»;

– характеристика концептуальних підходів до адміністративно-правового статусу інститутів громадянського суспільства в умовах воєнного та надзвичайного стану;

– теоретичні положення про ознаки суб'єктивного права та обов'язку інституту громадянського суспільства як структурних елементів їх адміністративно-правового статусу в сфері правоохоронної діяльності;

– наукові положення про правосуб'єктність інституту громадянського суспільства у правоохоронній сфері;

– характеристика адміністративно-правових форм участі інститутів громадянського суспільства у правоохоронній сфері: доступ до публічної інформації, громадські консультації, публічне громадське обговорення, електронні консультації, громадські ради, громадський контроль, громадський моніторинг, громадська експертиза та ін.;

– теоретичні положення про види партнерських відносин правоохоронних органів та інститутів громадянського суспільства.

3. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає у тому, що сформульовані окремі висновки та пропозиції можуть бути використані: у *науково-дослідній сфері* – для вирішення та розв'язання проблемних питань, що пов'язані із участю інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності; *у правотворчій сфері* – під час розробки проєктів законів і внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, що визначають особливості адміністративно-правового механізму участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності, обґрунтуванні потреби ратифікації міжнародно-правових договорів; *у правозастосовній діяльності* – для забезпечення активної участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності та ефективності партнерства інститутів громадянського суспільства з правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування; *у освітньому процесі* – під час підготовки навчальних посібників, навчально-методичних матеріалів, підручників з дисциплін «Адміністративне право», «Публічне адміністрування», «Адміністративний процес», «Адміністративна діяльність поліції», «Управління правоохоронними органами» та інших дисциплін адміністративного-правового характеру (акт впровадження в освітній процес Львівського державного університету внутрішніх справ № 46 від 26.08.2024; *у громадській діяльності* – положення й отримані висновки можуть використовуватися в освітніх та інших заходах інформаційного та просвітницького характеру як засіб підвищення правової культури та правової свідомості громадян, рівня обізнаності окремих осіб про їх права й основоположні свободи, налагодження співпраці між органами держави та інституціями громадянського суспільства в контексті реалізації

правозахисної та правоохоронної функцій держави задля формування належного рівня безпекового середовища.

4. Апробація та повнота опублікування результатів дослідження. Наукові результати докторської дисертації висвітлено у 28 наукових публікаціях, які демонструють основні наукові результати дисертації (3 наукові статті, опубліковані у виданнях, що проіндексовані у наукометричній базі даних Web of Science Core Collection, 1 – у виданні, проіндексованому в наукометричній базі даних Scopus, 19 – опубліковано у виданнях України категорії Б, визнаних фаховими з юридичних наук, 5 наукових праць, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації).

Вказане підтверджує повноту попереднього оприлюднення основних результатів дисертації у публікаціях та дотримання вимог п. 8 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року №1197.

З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використані лише ті ідеї та положення, які є результатом особистого дослідження дисертантки, що зазначено у переліку наукових праць. Матеріали та висновки кандидатської дисертації в цій дисертаційній роботі не використовувалися.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Статті, опубліковані у виданнях, проіндексованих у наукометричних базах даних Web of Science Core Collection і Scopus:

1. Kryvoruchko L., Pylyp V., Makarova O. Activities of Ukraine law enforcement agencies to ensure the rights and freedoms of citizens during martial law. (Діяльність правоохоронних органів України щодо забезпечення прав і свобод громадян під час воєнного стану). *Amazonia Investig.* Volume 12. Issue 64. April 2023. P. 228–236. DOI: https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.22 (***Web of Science***).

2. Husieva V., Shynkarenko I., Pylyp V. Theoretical and practical problems of conducting criminal and administrative proceedings in Ukraine under martial

law. (Теоретичні та практичні проблеми здійснення кримінальних та адміністративних проваджень в Україні в умовах воєнного стану). *Amazonia Investiga*. Volume 12. Issue 65. May 2023. P. 20–28. DOI: https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.2 (***Web of Science***).

3. Pylyp V. (2023). Ukrainian civil society institutions in countering terrorism: International legal standardsю. (Інститути громадянського суспільства України у протидії тероризму: міжнародно-правові стандарти). *Social and Legal Studios*. 2023. № 6(3). P. 127–134. DOI: https://doi.org/10.32518/sals3.2023.127 (***Scopus***).

4. Husieva V., Kryvoruchko L., Pylyp V., Makarova O., Shynkarenko I. The offender and the theory of legal personality: International and Ukrainian contexts. (Правосуб'єктність правопорушника та злочинця: міжнародний та український контексти). *Amazonia Investiga*. Volume 13. Issue 74. February 2024. P. 193–200. DOI: https://doi.org/10.34069/AI/2024.74.02.16 (***Web of Science***).

Статті, опубліковані в наукових фахових виданнях України:

5. Пилип В. В. Поняття інституцій громадянського суспільства: історичний та сучасний виміри. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту ім. Е. О. Дідоренка.* 2023. Вип. 3 (103). С. 23–35. DOI: https://doi.org/10.33766/2524-0323.103.23-35

6. Пилип В. В. Сучасні концепти осмислення феноменів «Інститут» та «Інституція громадянського суспільства». *Соціологія права.* 2023. Вип. 1–2 (44–45). С. 94–98. DOI: https://doi.org/10.37687/2413-6433.2023-1-2.17

7. Pylyp V. V. Constitutional principles of civil society Ukraine in the period of martial law. *Конституційно-правові академічні студії.* 2023. № 1. P. 74–78. DOI: https://doi.org/10.24144/2663-5399.2023.1.10

8. Пилип В. В. Діяльність інститутів та інституцій громадянського суспільства України в умовах особливих правових режимів. *Право і безпека.* 2023. №4 (91). С. 20–33. DOI: https://doi.org/10.32631/pb.2023.4.02

9. Пилип В. В. Форми взаємодії інститутів громадянського суспільства з сектором безпеки та оборони у контексті реалізації правоохоронної функції. *Правова держава.* 2023. № 51. С. 77–86. DOI: https://doi.org/10.18524/2411-2054.2023.51.287988

10. Пилип В. В. Взаємодія органів Національної поліції України та інститутів громадянського суспільства: поняття та правові засади. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.* 2023. № 3 (102). С. 140–151. DOI: https://doi.org/10.32631/v.2023.3.13

11. Пилип В. В. Правові засади міжнародного співробітництва Національної поліції України з правоохоронними органами іноземних держав. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.* 2023. № 4 (103). С. 345–356. DOI: https://doi.org/10.32631/v.2023.4.33

12. Пилип В. В. Взаємодія інститутів громадянського суспільства та органів державної влади у контексті формування безпекового середовища в державі. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2023. № 4. С. 83–88. DOI: https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-4-83-88

13. Pylyp V. V. Comparative legal analysis of the municipal police activities European states and experience of Ukraine. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs.* 2023. Special Issue № 1. P. 70–74. DOI 10.31733/2078-3566-2023-5-77-81

14. Пилип В. В. Участь інститутів громадянського суспільства у документуванні воєнних злочинів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2023. Спеціальний випуск № 2. С. 218–223. DOI: https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-6-218-223

15. Пилип В. В. Інститути громадянського суспільства України в протидії торгівлі людьми: міжнародно-правові стандарти. *Вісник Кримінологічної асоціації України.* 2023. № 3 (30). С. 219–229. DOI: https://doi.org/10.32631/vca.2023.3.17

16. Пилип В. В. Запобігання корупції інститутами громадянського суспільства: форми діяльності. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту ім. Е. О. Дідоренка.* 2023. Вип. 4 (104). С. 171–180. DOI: https://doi.org/10.33766/2786-9156.104.171-180

17. Пилип В. В. Адміністративно-правові засади взаємодії прокуратури України з інститутами громадянського суспільства. *Адміністративне право і процес.* 2023. № 3 (42). С. 16–27. DOI: https://doi.org/10.17721/2227-796X.2023.3.02

18. Pylyp V. V. Interaction Of Forensic Science Institutions With Ukrainian Civil Society Institutions: Essence, Significance, Prospects. *Archives of Criminology and Forensic Sciences.* 2023. Vol 8. № 2. P. 81–89. DOI: https://doi.org/10.32353/acfs.8.2023.05

19. Пилип В. В. Феномен права громадян брати участь в управлінні державними справами у демократичній державі та адміністративному праві України. 2023. № 6. С. 830-833. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/200

20. Пилип В. В. Адміністративно-правовий механізм участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2023. № 7. С. 630-633. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-7/146

21. Пилип В. В. Взаємодія Бюро економічної безпеки України з інститутами громадянського суспільства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія Юридичні науки.* 2024. № 1. Т. 132. С. 102–117. DOI: https://doi.org/10.31617/3.2024(132)08

22. Pylyp V. V. Interaction of the National Guard of Ukraine and institutions of civil society. *Honor and Law.* 2024. № 1 (88). P. 128–133. URL: http://chiz.nangu.edu.ua/article/view/302284/294326

23. Пилип В. В. Адміністративно-правовий статус інститутів громадянського суспільства у сфері правоохоронної політики держави.

Держава та регіони. Серія: Право. 2024. № 1 (83), том 2. С. 90-96. DOI https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.1.2.16

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

24. Пилип В. В. Громадські організації в протидії торгівлі дітьми: окремі аспекти взаємодії з правоохоронними органами. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (03 листопада 2023 року) / упор. Р. М. Шехавцов. Львів : ЛьвДУВС, 2023. С. 172–175.

25. Пилип В. В. Перспективи реалізації правоохоронної функції держави інституціями громадянського суспільства у взаємодії з органами державної влади. *Актуальні питання адміністративного права та процесу :* матеріали IX Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених (в авторській редакції) (01 грудня 2023 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 192–194.

26. Пилип В. В. Концепція «прокурор громади»: перспективи та проблеми налагодження взаємодії з інститутами громадянського суспільства. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні* : матеріали VII Всеукраїнської наук.-практ. конф. (08 грудня 2023 р.) / за заг. ред. І. В. Красницького. Львів : ЛьвДУВС, 2023. С. 90–94.

27. Пилип В. В. Вплив цифровізації на комунікацію населення з правоохоронними та судовими органами: досвід України та деяких держав Європи. *Права людини і демократія* : матеріали науково-практичної конференції (09 травня 2024 р.). Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2024. С. 46–49.

28. Пилип В. В. Сучасний правоохоронець: правозахисник чи службовець, наділений владними повноваженнями? *Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (19 квітня 2024 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2024. С. 495–500.

5. Відповідність докторської дисертації встановленим вимогам та рекомендації щодо захисту. Аналіз дисертації ПИЛИП Вікторії Василівни на тему «Адміністративно-правовий механізм участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні: доктринальні положення» та опублікованих праць дає підстави зробити висновок, що зазначене дослідження є завершеною кваліфікаційною науковою працею, яка характеризується єдністю змісту та виконана здобувачкою самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності. У дисертаційній роботі отримано нові науково обґрунтовані та достовірні результати і висновки, які є актуальними, містять наукову новизну, мають теоретичне і практичне значення загальнонаціонального рівня, опубліковані у наукових вітчизняних та міжнародних рецензованих виданнях і дали змогу авторці в сукупності забезпечити розв'язання важливої науково-прикладної проблеми, яка полягає у теоретичному узагальненні й новому вирішення наукової проблеми адміністративно-правового механізму участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні та виробленні науково-обґрунтованих пропозицій і рекомендацій з удосконалення чинного адміністративного законодавства, правозастосовної практики забезпечення участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації правоохоронної політики держави, задоволенні потреб кожного громадянина України у реалізації конституційного права брати участь в управлінні державними справами.

Зазначена дисертація за предметом дослідження та змістом відповідає паспорту наукової спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право; вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами,

внесеними згідно з постановами КМУ № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019), та пп. 7–9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 (зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

З огляду на зазначене, дисертація ПИЛИП Вікторії Василівни на тему «Адміністративно-правовий механізм участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні: доктринальні положення» рекомендується до розгляду та прилюдного захисту у спеціалізованій вченій раді Д 35.725.05 Львівського державного університету внутрішніх справ для здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право.

Рецензенти:

Професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 ІПФПНП ЛьвДУВС доктор юридичних наук, професор Тетяна КРАВЦОВА

Професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 ІПФПНП ЛьвДУВС доктор юридичних наук, професор Олександра ХИТРА

Професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 ІПФПНП ЛьвДУВС доктор юридичних наук, професор Юрій НАЗАР